

Izhaja
enkrat
na mesec
in sicer
početkom
meseca.

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET.

Naroča se
pri upravi
v Ljubljani,
Poštni
predal 290.

Naročnina za celo leto 12 Din.

V Ljubljani, 1. junija 1931.

Posamezna številka 1-50 Din.
Za inozemstvo 2 Din.

O mednarodnem praznovanju 1. maja.

Že od konca zadnje svetovne vojne velja ta klic kot vodilno geslo vsakoletnega praznovanja 1. maja. Tako je tudi letos mednarodno delavstvo 1. maja demonstriralo za: razorožitev in mir ter proti militarizmu, proti oboroževanju in proti vojni.

Razorožitvena konferenca, katero pričakujemo že 10 let, je sklicana za februar l. 1932. Imela bo odločati o miru in vojni, za enakost v razorožitvi in preprečiti tekmovanja v oboroževanju, ki požira milijarde in pripravlja novo svetovno katastrofo.

Usoda te konference je pa tudi odvisna od bojaželjnosti širokih ljudskih plasti in od vpliva, ki so ga delavske množice zmožne vršiti na svoje vlade, da izvedejo svoje obljube in obveznosti za razorožitev. Drug težak problem, ki tare delavstvo v vseh državah, je svetovna gospodarska kriza.

Nikdar poprej se kapitalizem ni izkazal tako nezmožnega, zagotoviti delavskim množicam golo življenje. Nikdar doslej ni bilo toliko brezposelnih, stradajočih in obupajočih, kakor sedaj. Nikdar ni bila potreba po spremembi družabnega reda tako pereča kakor v današnjih dneh.

Z neverjetno nesramnostjo skuša podjetništvo izkoristiti to krizo za sebe z zniževanjem plač, ki kupno moč ljudstva še bolj zmanjšuje.

Zato je mednarodno delavstvo demonstriralo tudi proti zniževanju plač in proti odpravi brezposelnih podpor ter za: dvigovanje kupne moči širokih mas, za skrajšanje delovnega časa na 5 dni tedensko in za odpravo zaščitnih carin.

Otroške kolonije.

Strokovna komisija je vpostavila z Zvezo delavskih žen in deklet odbor, ki naj poizkusi letos organizirati otroške kolonije. S tem bi se nu-

dil delavskim otrokom prijeten odih, razvedrilo in bivanje v prosti naravi.

Preskrbljeno je že vse glede prenočišč, hrane, izletov, kopanja in vodstva takih kolonij v Kranjski gori in v Šoštanjju.

Starši, ki žele svojim otrokom dati možnost, da se okrepijo, naj takoj, ko prečitajo to obvestilo, javijo Strokovni komisiji v Ljubljani, Miklošičeva cesta (poštni predal 290) svoj naslov in ime otroka ter njegovo starost.

Če se zbere najmanj 20 otrok, se otroška kolonija ustanovi in otroke pošlje v eno izmed zgoraj navedenih letovišč, kjer bodo oskrbljeni z vsem in pod zanesljivim nadzorstvom in varstvom.

Pogoji so: Vsak otrok mora imeti s seboj 1 odejo, 1 rjuho, 2 brisalki in dvojno perilo.

Za vsakega otroka imajo starši prispevati Din 200.— za dobo treh tednov.

Podružnice strokovnih organizacij imajo možnost, s tem pomagati otrokom tega ali onega člana, ki sam ne zmore, da bi poslal otroka v otroško kolonijo.

Akcija odbora pri Strokovni komisiji je velikega pomena in upamo, da jo bodo razumele vse podružnice in vsi strokovni funkcionarji ter delavski zaupniki.

Zidajmo, kakor zidajo drugi!
Prijave je poslati najpozneje do 15. junija 1931.

Odbor za otroške kolonije
pri Strokovni komisiji.

Za mir in svobodo.

Ena poglobitnih točk vsakega ženskega gibanja je zahteva po trajnem miru med narodi.

Za dosego tega cilja so se združile žene vsega sveta v »Ligi za mir in svobodo«. Ta liga je imela te dni svoj kongres v Beogradu.

O poteku in sklepih tega kongresa bomo poročale v prihodnji številki »Ženskega lista«.

Materinski dan.

Praznovati dan, ki je posvečen materi, je lepa zamisel. Saj slavimo vsakovrstne dogodke in spomine, ki so po večini minljivi in je njih slava podvržena gotovim pogojem. Zakaj ne bi torej častili spomina mater in bi ne bil posvečen en dan v letu materi, katere žrtve in samozatajevanja so neprecenljive vrednosti za posameznika kakor za vse človeštvo. Saj sta materina ljubezen in nesebičnost večni, odkar obstoja življenje. Vendar je to današnje češčenje plitvo. Plitvo, ker je le navidez lepo. Ako otrok nima spoštovanja do matere, mu ga tudi proslava materinskega dne ne vzbudi. Ako se tudi ob poslušanju lepega govora pojavi, se ob današnjih razmerah kmalu pozabi in pride v vsakdanjost.

Vcepiti otroku spoštovanje do matere, je mogoče doseči samo z vzgojo, da bo vsak človek premišljeval in vedel, kaj je mati in koliko trpi. Upton Sinclair pravi v eni svojih knjig, da je treba ljudi prisiliti v to, da bodo ravno o tem razmišljali. Ljudje naj se nauče gledati življenje, kakršno je in kaj v resnici pomeni. Sedaj so še nevedni kakor novorojenčki. Kako bi bilo sicer mogoče, da žene, ki prinašajo vse človeštvo med najstrašnejšimi mukami na svet, služijo svojim možem za nosače, sužnje, nakit ali igračo? Kako bi bilo sicer mogoče, da se življenje tako nizko ceni? Za vsakega človeka, ki živi in hodi po svetu, je odplačala žena neizmerno vsoto v obliki bolečin in trpljenja. In kaj se počne s temi ljudmi? Nažene se jih v rudnike in druge delovne brloge. Po tovarnah in delavnicah vsled nezgod žalostno ginevajo in kar je najhujše, obleče se jih v lične uniforme, oboroži s puškami, strojnicami in topovi in prisili tisoče in stotisoče v medsebojno klanje.

Kadar bo svet znal ceniti človeško življenje in bo materam prihranil neizmerne muke, ko vidijo žalostno propadanje svojih otrok za goli pohlep in samoljubje, takrat se

jim bomo dostojno oddolžili za pre-stano trpljenje in s tem najlepše po-častili njih spomin.

Za otroška igrišča.

Zadnji sneg se je tajal ob slabot-nih žarkih pomladanskega solnca. Mraz je še bil, a res marljivo so de-lali, treba je bilo urediti park, nujno treba. Debla so ležala križem ter zastavljala pot zgodnjim šetalcem. Še stoječa drevesa pa so v smrtnem strahu trepetala, pregibala gole veje, ko je ostra burja potegnila preko vrhov. Dobro oblečeni sprehajalci so se tesneje zavijali v tople suknje. Marljivi delavci so hitreje zadajali udarce s težkimi sekirami, veseli kljub mrazu, da so vendar dobili delo.

Nekoliko za njimi, bledih, upad-lih lic, v preperele cunje odeti, se mučijo s pretežkimi krampi ubogi »barakarji« z mestnega loga z izko-pavanjem korenin. Težko je delo, a vendar potrpežljivo kopljejo, saj se trud spleča, ko iz zmrznjene zemlje potegnejo velike šture. Nestrpnost čakajo doma na drva. Zopet zaku-rijo v mrzli baraki. Gost, dušič dim se vali po stanovanju. Deci pa kljub temu žarijo blede obrazki. Veselo rajajo okoli železne peči, ki je ob-enem tudi štedilnik, ter nastavljajo prezeble prstke, da se ogrejejo.

Tudi mamici se, ki radi mraza v postelji krpa zadnja oblačila, zjasni trpeči obraz.

V Tivoliju so delali pridno na-prej, sekali in zasajali krampe za nove korenine. Hiteti je bilo treba, ker je bilo nujno treba urediti par-ke in drevored po novem načrtu v okras Ljubljane in razvedrilo ter estetični užitek Ljubljančanov. Prav tako, saj je tudi to ena civilizacijskih potreb našega mesta in naroda.

Toda oni revni otročiči, ki so po-zimi morali zmrzovati tako dolgo, da so starši privlekli stare korenine domov, so žal tudi v poletju prikraj-šani za užitek solnca in zraka v pro-sti naravi.

Vreme je postalo vse lepše, soln-ce že pripeka, kažejo se uspehi pridnih rok. Poskrbljeno je za pri-jetno promenado in lepo lice mest-nega parka. Vesel se človek spre-haja po peščenih poteh in stezicah. Na solncu, v pesku se pod nadzor-štvom mamic in varuhinj veselo igrajo otroci mestnih, večinoma boljše situiranih družin. Vsiljuje se mi vprašanje, kje pa so revni prole-tarski otroci, katerih mamice ni-majo časa, da bi jih vodile na izpre-hod? In vsiljuje se mi misel: ali me-sto, kot je naše, res ne zmoro, da bi deci privoščilo kos travnika za igri-

šče in bi tam nastavilo eno žensko moč, ki bi pazila na otroke? Če se dobi denar za nasade cvetlic, za pre-ureditev parka, bi se moralo najti sredstva tudi za te najbednejše ter jim privoščiti vsaj čez poletje malo igrišče.

Res je v Tivoliju igrišče Atena, a je dostopno le onim, ki zmorejo plačati določene zneske. In še eno igrišče je tik pod gozdom v dokaj neprijetnem kraju, kjer skoro nikoli ne posije solnce. Tudi malo otrok se igra na tem prostoru.

Pred kratkim se je vršila propa-ganda za protituberkulozno gibanje. Ob tej priliki se je tudi obravnavalo vzroke, ki pospešujejo tuberkulozno obolenja, med njimi so tudi slaba stanovanja, v katerih životarijo zla-sti delavski otroci. Taki otroci so često radi materine prekomerne za-poslitve doma ali izven doma obso-jeni na zatohla brezsolna dvorišča ali v cestni prah.

Apeliramo torej na upravo mest-nih nasadov in prosimo, da določi en solčni travnik za uporabo vsem otrokom, kjer bi se lahko neovirano igrali in uživali zdravju najpotreb-nejše darove narave, t. j. solnce in sveži zrak.

Krist in antikrist.

V »Ognju«, listu »Krščanskosoci-jalne mladine«, svari P. France Ačko delavstvo pred antikristi, ki baje prihajajo in oznanjajo po časopisju, kak — evangelij (kako duhovito!).

Temu gospodu ne ugaja članek »Žena v rimskem jarmu«, ki ga je priobčil »Ženski list« v svoji 3. šte-vilki.

Izvajanja patra Ačka so jako klaverna, res nekako otročje na-vedenega »kak«. Toda kljub temu jih naj za zabavo in kratek čas ne-koliko analiziramo.

Kapitalizem je materijalizem. Tako pravi člankar uvodoma. Drži. A kdo je največji kapitalist, torej tudi materijalist na zemlji. Ali ne ravno kat. cerkev, ki trdi, da so nje-ni funkcionarji, duhovniki, namest-niki Kristusa, ki je po evangeliju iz-javil: »Moje kraljestvo ni od tega sveta.« Kdo pa je glavna opora kapitalizma? Ali ne oni, ki trdi, da je ta razpredelba človeških pla-sti hotena od boga in da mora taka ostati?

Ali ne ovirate ravno vi in vaši sovrstniki ozdravljenja in regenera-cije korenin človeške družbe, ko na-sprotujete tozadevnim dognanjem znanosti in zapovedi evgenike.

Ali se ne goji onanizem in homo-seksualnost najbolj ravno tam, kjer

je prepovedano ali onemogočeno naravno od stvarnika uzakonjeno spolno občevanje. Verjetno, da se mnogo nabožno navdahnjenih duhov-nikov v svojem mladinskem idealiz-mu odpove »očetovskim radostim«. Prav mnogo pa svet tudi pozna ta-ke častite gospode, ki se iz materi-jalizma odpoveduje »očetovskim dolžnostim«, akoravno uživajo »rado-sti«. Tudi laiki vemo, da je narava močnejša, kakor stanovski predpisi in da je praksa o slepomišenju po-vsod razširjena. Sicer pa privoščimo vsakemu svoje, samo uživa naj do-brine, ne da bi s tem prizadeval ko-mu gorja. Da ne bo »Polikarpov«. (Ivan Cankar.)

Oni pa, ki se iz idealizma odpo-vedujejo raznim radostim, naj si za-pomnijo enkrat za vselej: Da se tudi delavska žena, ki je že mati, brani nadaljnih otrok iz idealizma in vse-objemajoče ljubezni, ker se zaveda, da bi njeno nepremišljeno in brez-vestno rojenje v neskončnost, pove-čavalo revščino ne samo njej in nje-nim otrokom, marveč vsemu delov-nemu ljudstvu. Po našem dobrem preudarku zadostujejo v današnjih razmerah tudi onim, ki bi lahko zre-dili 50 otrok, samo največ trije. Ker to so dobro podprti kapitalisti in bi hoteli vsakega od 50-ih tudi tako dobro podpreti. To bi se seveda mo-ralo zgoditi na račun onih, ki še enemu težko nudijo človeškega bitja vreden duševni in telesni raz-voj.

O strasti in uživanju z izločitvijo zavajanja naj pa gospod pater kar lepo molči. Kaj ve on o telesnem in duševnem trpljenju izmučene, izstra-dane in v dno duše razočarane de-lavske žene, ko mora proti svoji po-trebi in morda celo bolna, vršiti to zakonsko dolžnost, katero ji ravno kat. cerkev najodločneje zapovedu-je. Dokazov iz medicine je več kot dovolj, ki svare pred nepremišljenim zavajanjem. Tudi nudi medicina sred-stva, da se prepreči živčna razdra-ženost, v kolikor ima ta izvor v in-timnih zadevah zakoncev. Kakor pa vse kaže, g. P. preudobno živi, ker ne ve, da ima živčna razdraženost, idijotizem in degeneracija otrok svoj najmočnejši vir ravno v socialni be-di. Tudi impotenca je posledica vse kaj drugega, to bo menda tudi član-ka vedel. Za zgodovinsko znanje pa sotrudnice Ž. l. ne iščemo redovanja pri g. patru. Vemo pa, da je propad starih narodov izvršil naravni zakon porajanja razvoja in izumiranja ter da mora vse na svetu imeti svojo vzročnost. V kolikor pa je razuzda-nost k temu pripomogla, se je pa ta gojila najbolj ravno v vodilnih in vladajočih slojih dotičnega naroda,

katere še danes zastopniki vseh ver najudaneje podpirajo.

Dalje: Krist — antikrist, materializem, kapitalizem, liberalizem, komunizem in — kolobocijonizem.

Da, po tem, kakor so predniki vašega posvečenega stanu učili in vi to njihovo delo nadaljujete, mora biti žena moževa sužnja. Poročna formula veli: »Mož bodi glavar ženi, žena bodi možu podložna.«

Ali ste pa doslej ustvarili pogoje, da bi tudi dejansko tako moglo biti? Vsled privilegijev, s katerimi je doslej družabni red obdaril izključno moškega, je marsikateri zgubil glavo v alkoholu in drugih nezmernostih ter ravno taki se, akoravno dosledno odklanjajo vsako verstvo, seveda tudi pobožnjaki, najraje poslužujejo potuhe, katero čitajo v vaših enciklikah in navodilih.

Kdo tira delavsko ženo v tovarne in delo sploh? Ali ne današnji družabni red, o katerem pravi cerkev, da je od boga in mora tak ostati?

Delavska žena, ki dela, da čimboljše odgoji in preskrbi svoje otroke, prinaša od dela domov svojim otrokom podvojeno srce, a dame, ki se vozijo na letovišča, zabave in love, katerim se tudi cerkveni zastopniki prav radi klanjajo, pa podarjajo svoje srce priležnikom in postranskim častilcem, med tem ko so njihovi otroci prepuščeni služinčadi. Spolni magnet itd. Tudi tu velja zakon vzročnosti. Ali ste g. pater res tako naivni, ali se samo takega delate, da ne veste, da se razmere in ljudje spreminjajo in da presešajo te spremembe čisto meje znosnosti. Vzemimo samo en primer: Spolna strast, po vaše, zahteva bolj rafiniranih dražljajev. Dobro, tej rafiniranosti se pa etični čut enega zakonca do gnusa upira, ali naj se potem ta evangeliju na ljubo prostituira? Medicina namreč tudi uči, da niso vsi ljudje spolno enako potentni. To menda tudi veste, da se strast goji tudi drugače, ne samo v uživanju brez zarajanja. Vzrokov za ločitev zakona je pa še mnogo, žal mnogo tudi takih, vsled katerih trpe celo otroci duševno in telesno.

Da je seksualno občevanje izven zakona ter mladim, zdravim in onim, katerim je za vzdrževanje svojega zdravja potrebno z onim, s katerim obstoja duševna harmonija in do katerega se čuti srčno nagnenje, prepovedano, je krivično. Krivična je pa tudi seksualna obremenitev bolnih in izmučenih, zlasti pa tedaj, kadar obstoja med njima mržnja. To je prisiljena prostitucija.

Ako pa hoče cerkev usmeriti to naravno silo v telesnohižjensko in

moralno zdravje, naj pa pospešuje seksualno vzgojo, namesto da jo prepoveduje in seksualnost gazi v blato, o katerem je grešno in nedostojno govoriti.

Pravilna seksualna vzgoja najbolj imunizira proti strasti in ekscesom.

Očitajte nam ubojstvo. Nimate pravice! Še niso pozabljeni zvonovi, ki so bili prelitni v kanone, še zdihujejo in trpe vojni invalidi, katerim je tudi kat. cerkev dala vesoljno odvezo, da so šli kršiti 5. božjo zapoved za kapitalistične interese. Da, stiska je za vzrejo otrok. To stisko bi Vi g. pater šele mogli razumeti, ako bi Vi poskusili z mesečnim dohodkom 700 Din (sedemsto) preživljati sebe, ženo in recimo 5 otrok. Toda, ako to stisko povzročajo kapitalistični tirani in tudi varovanci kat. cerkve, ali mora potem otrok dati za grehe teh tiranov svoje zdravje in solnce svoje mladosti? Kdo pa ima najglobokejše bisage, pri tem pa ne izkazuje nobenega otroka???? Sicer pa mi terjamo uzakonitev zdravniške pomoči pri splavu v najnujnejšem slučaju. Priporočamo pa uporabo sredstev za preprečenje nosečnosti. To pa radi tega, ker je splav zdravju nevaren in se zanj tudi delavska žena iz etičnih ozirov težko odloči.

Mislimo, da kar je dovoljeno damam, mora biti dovoljeno tudi delavski ženi.

Vemo, kdo tolaži revne ljudi po sirotišnicah in bolnicah, kdo nasičuje in oblači revne. Vemo, da so milosrčni ljudje v vseh stanovih in slojih.

Vemo pa tudi, da se čisto ravno tam gode največje krivice in brezsrčnosti, kjer bi človek pričakoval, da vladata posebljeni božji hčerki, pravica in ljubeznivost.

Dobile smo vpogled v sirotišnice in hiralnice ter priliko uživati dobrote v bolnicah in poznamo tudi njihove senčne strani. Poznamo tudi njihove vzroke. Posamezni store, kar morejo in znajo, a vodilna gesla so mero-dajna, ki pa žal ne vodijo vedno k pravici. Sodni dan pride za vsakogar; kdor se ga boji, naj se pa poboljša, da bo sodba mila, ali pa tudi oprostilna!

A. Dodel:

Kako misliš o ženski?

Pravo višino moževe kulture — pa najsibo delavec ali kmet, učenjak — se najlažje spozna po tem, kako mož o svoji ženi sodi.

Povej mi, kako misliš o ženski (namreč o ženskem spolu v primeri z moškim spolom), povem ti, kdo si, ali

si mož in človek v najboljšem smislu besede, ali si barbar, maskiran pohotnež, lopov ali pa poštenjak v smislu pravičnosti.

So filozofi in ljudje visoke znanosti, katere po njihovem mišljenju in razmerju do ženske lahko imenujemo hudobne paglavce, so pa tudi kmetje in ubogi preprosti delavci, ki zaslužijo za svoje naziranje o ženski prizanjanje pravičnosti in najzvvišenejše učenosti.

Na stotisoče je moških vseh stanov in razredov človeške družbe, ki žensko zaničujejo in trpinčijo, jo zasmejujejo in zatirajo. Teh stotisočev ne moremo prištevati med polnovredne ljudi, pri njih se včlovečenje šele pričinja.

Oni naj bi enkrat premislili sledeče: Tvoja mati je ženska — od nje imaš življenje. Kdor žensko zaničuje, ta je pozabil na svojo mater.

Imaš sestre, ki jih je rodila ista mati kot tebe. Kdor žensko zaničuje, je zatajil svojo bratsko ljubezen.

Ti imaš ženo; nekoč si jo oboževal — mogoče jo danes ne obožuješ več; ali žena je mati tvojih otrok, v katerih nadaljuje svoje življenje v najdaljšo bodočnost, da v večnost.

Imaš sinove in hčere, katerih se kot dober človek oklepaš z vso svojo dušo, brez razlike na spol; saj ti so edini poroki tvoje nesmrtnosti, ker prenašajo tvoje bitje v nepregledne vrste novih generacij bodočnosti.

Ženska je tvoja mati.

Ženska je tvoja sestra.

Ženska je mati tvojih sinov in hčera.

Ako misliš o ženski nizkotno, tedaj tičiš kljub uglašeni zunanji obliki v močvirju barbarstva.

Sedaj boš razumel!

Kdor žensko zaničuje, ne zasluži imena »človek«!

Kdor žensko zatira, ne zasluži imena »sin«, ne imena »brat«, niti imena »oče«.

Kdor žensko trpinči, je najpodlejši od vsega, kar obseva solnce.

Kdor tlači žensko v suženjstvo, koraka v senci krivičnosti in je izgubil pravico terjati za se pravičnost in svobodo.

Preteklost in bodočnost ženske.

Še v drugi polovici minulega stoletja se je ženskam odrekala pravica na višjo izobrazbo. Večina poklicev jim je bila nedostopna in sodelovanje v političnem življenju zabranjeno. Še do nedavne dobe je morala žena, omožena z alkoholikom ali surovino ali spolno bolnim človekom, prenašati nepopisne muke, često prav do smrti. Zakon ji ni dajal nobene za-

šcite in družba bi jo obsodila, ako bi se skušala sama osvoboditi svojega trpljenja.

Žensk niso trpeli niti po šolah, niti po uradih, niti po trgovinah. Povsod so jih pehali proč, povsod so gledali nanje kot na manjvredna bitja. Zato ni čudno, da so zahajale ženske tja, kjer so jih edino radi sprejemali: v cerkve. Pri duhovnikih so iskale ženske svoje duševno vznasnje, v molitvi olajšanje svojega trpljenja in v nadi na posmrtno življenje osvobojenje iz bede pozemeljskega življenja. Iskale so utehe po ironiji usode baš ondi, kjer so bili glavni krivci, da je ostala ženska tako dolgo neenakopravna, poniževana in žaljena v njenih najsvetejših čutih.

Danes, ko postajajo ženske enakopravne državljanke, ko imajo pristop do vseh šol in na vsa mesta, ko se jim priznava marsikje glasovalna pravica, je klerikalizem tudi za žentvo nedostojen in ponižujoč.

Večina žensk, ki tako vise na klerikalizmu, seveda ničesar ne ve o inkviziciji, o preganjanju »čarovnic« v srednjem veku, o pravem pomenu »čistega spočetja« device Marije in duhovniškega celibata, ne ve ničesar o sovražnih in surovih psovkih cerkvenih očetov proti ženskam, ne razume dalekosežnosti takozvanega »uvajanja« po porodu, ko se mora mati »očistiti«, ne zaveda se nenravnosti cele vrste nauk, s katerimi cerkev ženske ponižuje in jih skuša vzdržati v sužnjosti in odvisnosti.

»Ženska naj na skupščinah molči in naj se ji ne dovoli govoriti!« Te besede v pismu sv. Pavla Korinčanom so imele morda kak smisel pred 18 stoletji, a cerkev se ravna po njih še dandanes. Ženske so morale torej vedno molčati in molče večinoma še danes.

Ker je bila ženska po knjigi Mojzesovi ustvarjena iz moža, ker je bila ženska kriva prvega greha in je bil Adam zaradi ženske pognan iz raja, mora ženska ostati podrejena možu, ki ostane njen gospod na veke. Iz naravnega razmerja moža do žene se je ustvarila ženski sužnjost in se je ljubezen storila za nečistost, greh in sramoto, a z vsakim novim človekom se ta »greh« ponavlja ter prenaša od pokolenja do pokolenja.

Le Marija je bila mati brez materinstva in žena brez ljubezni. Tako uči sv. pismo. Marijo je »obsenčil« sv. Duh, a sv. Jožef je bil le ženin in pestunja. Kdor tega ne veruje, pa bodi proklet!

In vsak stik z žensko se je smatral za greh, devištvo za ideal, a zakonsko življenje za sramoto. Končno je Gregor VII. uvedel celo celibat za

duhovnike, menihe in redovnike ter proglasil spolnost za sramotnost. Posledice so bile sicer strašne, a cerkev še doslej ni odstranila te barsbarske, kruto protinaravne, pameti in življenju sovražne uvedbe.

Cerkveni pisatelji so slikali žensko kot večno nevarnost za moškega in ženske so jim bile orodje hudičeve, s katerim zapeljuje nedolžne ubožce.

Največji teolog katoliške cerkve, »sv.« Tomaž Akvinski, je pisal o ženskah:

»Ženska je mnogo bolj vdana zlu nego mož. Pogled zlobne ženske je strupen in škodljiv. Pri tem sodeluje hudič, s katerim so zvezane čaravnice...«

»Sv.« Anzelm, nadškof v Canterburyju, je pisal:

»Ženska je sladko zlo, ki uničuje s svojim dobrikanjem moško silo. Kot hudičovo blato hodi nališpana v krasnih oblekah in navitih laseh, da bi nas pogubila. Ženska je smrt duše.«

Peter Damianski iz 11. veka je pisal:

»Ženske ste hudičeva krma, določena za plamen večne smrti. Na vas se pase hudič, kakor na izvrstni gostiji in se draži na zapeljivi vaši polnosti. Ve ste posode nesreče in božje jeze, ve ste zle tigric, žejne človeške krvi. Tudi levinje bi vas smel imenovati, ki besno dvigajo svoje kremplje. Ve ste izrodek kač...«

Dokazovali so celo, da ženska sploh ni človek. Tak dokaz je na pr. izrek Boga očeta. Preden je ustvaril Adama, je Bog dejal (a kdo ga je slišal?): »Ustvarimo človeka po svoji podobi!« Ako bi Bog mislil pri tem tudi na Evo, bi bil gotovo dejal: »Ustvarimo ljudi po svoji podobi!« Ker tega ni rekel, je mislil samo na moža, in zato Eva ni bila človek.

Borba o vprašanju, je-li ženska človek ali ne, se je razvnela tako strastno, da je morala leta 1595 univerza württemberska izjaviti: »Dekan, senat in profesorji teološke fakultete na württemberski univerzi proglašajo slavnostno, da spada tudi ženska k človeštvu.«

Še leta 1799 je izšla brošura, v kateri se trdi, da ženska sicer ima dušo, toda njena duša nima sedeža v možganih, nego v — —.

Ker je cerkev tako zaničevala ženske, je tudi razumljivo, da je verjela v čaravnice, jih obsojala na muke in na grmade. Kot čaravnice, ki so občevala »nečisto« s samim hudičem v podobi kozla, mačke in drugih živali, so bile sežgane celo deklice devetih in desetih let!

Danes cerkev nima več nekdanje

moči. A zanimivo je, da smatra še dandanes nezakonsko mater za uteljeno grešnost; ako umre tekom šestih tednov po porodu, ne zasluži cerkvenega pogreba. »Sv.« Alfonz Liguorski pa je zapisal, da moški ni dolžan, poročiti se z dekletom, ki ga je zavedel in imel z njim otroka, dasi je dekletu zakon obljubil makar s prisego. Taka moška prisega ne velja, in deklet nosi sramoto in škodo po lastni krivdi!

Zapeljivec sme biti torej krivoprisežnik, a zapeljano deklet je obsojana nečistnica...

Tridentski cerkveni koncil je sklenil:

»Ako bi kdo rekel, da ima zakonski stan prednost pred devištvom ali pred devičarstvom ter da ni bolje in Bogu ljubše, da človek ostane v devištvu ali devičarstvu, naj bo proklet!«

Zato je sv. Avguštin priporočal zakoncem živeti po vzoru Marije in Jožefa, češ, potem bo tem preje konec sveta in pojde dobro človeštvo v nebesa. Filozof Justinus pa je trdil, da je najbolje, prepustiti Bogu, da ustvarja ljudi tako, kakor je ustvaril Jezusa, t. j. s sv. Duhom!

Kultura in napredek sta prisilila tudi take fanatike, da danes v javnosti več ne kažejo zaničevanja proti ženstvu. Skrivaj pa so uklenili ženske, da jim služijo v njih reakcionarne namene še dandanes. Neizobraženo ženstvo je za vsak narod največja nesreča. Z njim se vzdržuje premoč klerikalizma. Na moških je, da prekrbe, da njih ženske in hčere uživajo čim višjo izobrazbo. Kajti izobrazena ženska je enakopravna in enakovredna z možem — najbolj koristna in poštena, srečonosna narodu in državi. (Po dr. L. Milde-ju.)

Zahvala.

Podpisana se Zvezi delavskih žen in deklet na Jesenicah najprisrčnejše zahvaljujem za veliko skrb in izdatno pomoč ob priliki moje bolezn. Zagotavljam, da bom zgoraj imenovani Zvezi vsekdar ohranila toplo hvaležnost za izkazano dobroto.

Vister Ana,

Jesenice—Fužine št. 107.

Za tiskovni sklad so darovale:
Kunčič Mici Din 2.—, Stojan Pelegija Din 1.—, Robič Franciška Din 2.—, Rogelj Ivanka Din 1.—, Kavčič Mici Din 1.—, Alma Kunčič Din 1.—, Ivana Kaltineker Din 2.—, Franca Zupančič Din 2.—, neimenovana Din 2.—, neimenovana Din 1.—, Fani Markelj Din 1.—, Skupaj Din 16.—
Vse iz Jesenic.